MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI.

---

## KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 28 GRUDNIA 1942r.

/ P o p o ł u d n i o w y./

I.

### Dotyczące Polski.

"RADIOSTACJA IM.T.KOSCIUSZKI" po polsku 26.XII.godz.19.o5.

Potworne morderstwa dokonywane przez Niemców na Polakach i Żydach dochodzą do takich rozmiarów,że słyszymy często zdanie,iż nie wywierają już na naszych rodakach żadnego wrażenia: spowszedniały poprostu i każdy wie,że któregoś dnia i na niego przyjdzie kolej. Nie zrozumie nigdy takiego stanowiska nikt,komu jeszcze zostało trochę oleju w głowie.Do tego rodzaju potworności niepodobna się przecież przyzwyczaić,a jeżeli ktoś pod ich wrażeniem doprawdy popadł w apatię,to powinien co prędzej oprzytomnieć,otrząsnąć się z tej zmory i zamiast biernie przypatrywać się,rozpocząć walkę z bestialskim najeźdźcą.Każde pokolenie w narodzie powołane jest do wykonania pewnych, określonych,historycznych zadań.Ojcowie nasi brali udział w powstaniach przeciw carowi,gdyż uważali,że zgniecenie tego krwawego reżimu było zadaniem jakie im przypadło w udziale. Nasze dzisiejsze pokolenie powołane zostało do zadań niemniej ważnych,niemniej trudnych.Chodzi o wyrzucenie krwawych katów niemieckich z ziem polskich i odzyskanie niepodległości polskiej,okupionej krwią naszych ojców.Nikt niema prawa uchylać się od wykonania tego zadania,- kto młodszy,ten musi walczyć w szeregach partyzanckich.Ale i to pokolenie,które pamięta jeszcze rok 1914,a nawet to,pamiętające rok 1905,wiedzieć musi co należy robić,by szwabom utrudnić życie w naszej Polsce.

Godz.21.o5.- Łodzianie! Polacy, którzyście walczyli zawsze o polskość waszego miasta,grodu pracy! Ponosiliście zawsze i ponosicie niezliczoną ilość ofiar.Czy to w walce z caratem,czy z hitlerowskim najeźdźcą,zawsze odznaczaliście się odwagą,zdecydowanym pragnieniem i zrozumieniem wolności.Pamiętacie te obchody majowe,krwawe jak w r. 1905 i 1932,gdzie wasi towarzysze padli dla waszych ideałów? Pamiętacie wasz tryumf,kiedy rozbrajaliście żołnierzy niemieckich w 1918 r?.Nadejdzie niedługo dla was tryumf podobny,jeszcze doniośiejszy,kiedy porachujecie się z kanalią niemiecką za wszystkie krzywdy,które wam wyrządzano, za masowe egzekucje robotników,za cierpienia bezbronnych mężczyzn kobiet i dzieci żydowskich,za to,że waszą warownię,miejsce tylu walk o polskość miasta,nazwano teraz Litzmanstadt, za Hitlerstrasse,za Ludloffstrasse,za to,że brutalny Niemiec pousuwał wszystkie pomniki waszej polskości.Niema już pomnika Kościuszki na Placu Wolności,ani pomnika Staszica.Po mieście jeżdżą auta ,a w nich panoszą się różne Karsche i Alberty oraz inni krwawi siepacze,którzy robią na was nocne obławy,jak na dzicz po lasach,aby was wywieść do Niemiec na katorgę. Ale Łódź nie podda się ich rządom,póki w waszych żyłach płynie krew. Dziękujemy wam za pożar Grand Hotelu,w którym zginęło dwunastu oficerów i urzędników niemieckich.Dziękujemy wam za liczne dowody politycznej determinacji i patriotyzmu.Dziękujemy za śmierć kanalii faszystowskiej,gestapowca Eugena Jansen,który znalazł zasłużoną śmierć z rąk łódzkich patriotów.Niech to będzie jednocześnie zapowiedzią dalszych porachunków waszych z bandytami pijącymi waszą krew i niszczącymi warsztaty waszej pracy,aby Łódź nie robiła konkurencji przemysłowi włókienniczemu Rzeszy.Gmach hitleryzmu się chwieje.Dostają bolesne cięgi na froncie wschodnim, w Afryce i z powietrza we własnym kraju.Musicie spotęgować walkę.W każdym bloku domów istnieć musi komórka walki,centrum inicjatywy do położenia się z bestią hitlerowską. W tych nielicznych fabrykach,w których jeszcze pracujecie,musicie zjednoczyć wszystkich patriotów,bez względu na przekonania polityczne.Przyłącznie się gremialnie do ruchu wyzwolenia,opowiedzcie się za programem frontu narodowego, wydanego przez górników Zagłębia Dąbrowskiego.Kto za stary jest lub za słaby do walki czynnej,ten musi brać udział w walce sabota-

żowoj:niech zalepia niemieckie napisy na ulicach,niech psują surowce w fabrykach,na kolejach,niech niszczy półfabrykaty,niech oddaje zepsute gotowe fabrykaty - wszystko to utrudni położenie Niemc ów,a wysiłek polskiego robotnika doprowadzi do ostatecznego zwycięstwa. Inni niech obserwują Volksdeutschów z bliska,niech stwierdzą,którzy współpracują z Gestapo. Niech wybiorą porządniejszych,których znają jeszcze z przed wojny,a którzyby gotowi współpracować z polskimi patriotami. Tych trzeba doprowadzić do współpracy,podsuwać im zadania niemożliwe do wykonania przez Polaków. A z trudu waszego powstanie nowa Łódź, jak zawsze polska,Łódź zwolniona z pod jarzma niemieckiego na zawsze.

24.XII.godz.19.55.- Powtórzenie audycji z okazji świąt Bożego Narodzenia.

Wezwanie do niszczenia transportu kolejowego.

Wojska niemieckie oddalone są o tysiące mil od swoich baz zaopatrzenia. Wobec zasp śnieżnych i złych dróg,cały dowóz na front ciąży tylko na kolejach. Obowiązkiem naszym jest niszczenie transportu,bo od tego zależy przyspieszenie zwycięstwa nad wrogiem. Nawet kilkugodzinna przerwa w ruchu kolejowym zaszkodzi poważnie Niemcom w walkach. Pamiętajcie o tym obowiązku waszym w czasie świąt Bożego Narodzenia.

KUJBYSZEW po polsku 26.XII godz.18.oo.

Jedną ze starych metod stosowanych przez hitleryzm do bezwzględnego tępienia polskości jest systemytyczne prześladowanie księży katolickich. Specjalnie wyrzucono prawie wszystkich księży Polaków z dzielnic zachodnich,gdzie Niemcy obawiali się oporu duchowieństwa przeciwko germanizacji ludności. Księży Polaków zastąpiono Niemcami,nie znającymi języka polskiego i nie umiejącymi się porozumieć z ludnością. W Toruniu doszło nawet do tego,że Polacy zmuszeni byli przy spowiedzi porozumiewać się z księdzem przez tłumacza. W mniejszych miejscowościach doręczano spowiadającemu się formularz,który miał być wypełniony w języku polskim ale do otrzymania rozgrzeszenia należało odpowiedzi zawarte w formularzu przetłumaczyć na język niemiecki. Jest to najpotworniejsza parodia spowiedzi,wstrętna obłuda niemiecka,usiłująca zrobić z sakramentu spowiedzi czczą formalność.

UWAGA: Dotyczące Polski patrz Kujbyszew po polsku 26.XII.g.20.45. oraz Kujbyszew 24.XII.godz.17.00.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

KUJBYSZEW po polsku 26.XII.godz.16.15.

Z Nowego Yorku donoszą,że od chwili przystąpienia do wojny Brazylia poczyniła duży postęp w zakresie uzbrojenia. Armia brazylijska liczy już obecnie około 120.000 żołnierzy,a 26 klubów lotniczych ćwiczy 10.000 pilotów. Pewna ilość pilotów odbywa praktykę w Stanach Zj.A.P. Nie mniejsze postępy poczyniono w zakresie produkcji surowców. Założono fabrykę silników oraz samolotów. W kilku stanach rozbudowuje się w szybkim tempie przemysł wojenny. Rozbudowa tego przemysłu została ułatwiona przez zaciągnięnie w Stanach Zj.A.P. pożyczki w sumie 120 milionów dolarów. Niezależnie od tego Brazylia rozbudowuje swoje linie komunikacyjne.

MAROCCO po francusku 26.XII.godz.18.30.

Sprawca zamachu na Darlana,zgodnie z wyrokiem sądu polowego XIX Okręgu Wojennego został rozstrzelany dziś rano.

III.

O g ó l n e.

RADIO METROPOL po ukraińsku 24.XII.godz.16.30.

Daily Herald podał, że ludność Ceylonu domaga się niepodległości. Sytuacja Anglików w Indiach brytyjskich staje się bardzo niepewna.

Z Tangeru donoszą, że niezadowolenie wśród ludności tubylczej w Maroccu francuskim stale wzrasta. Ostatnio władze aresztowały 24 szejków.

W myśl zarządzenia generalnego komisarza dla Ukrainy, uruchomiono na Ukrainie 14 nowych urzędów pocztowych.

Z dniem 22 bm. został zaprowadzony na Kubaniu nowy ustrój rolny mający na celu stopniowe usunięcie kołchożów, tak znienawidzonych przez miejscową ludność.

21 bm. komisarz Rzeszy dla Ostlandu wydał rozporządzenie mające na celu zwiększenie wydajności pracy.

Okres czasu z przed obecnej wojny był nacechowany w całej Europie pogłębieniem przeciwieństw socjalnych i wyzyskiem mas przez kapitalistów. Jedynie w Niemczech nastąpiło odrodzenie socjalne, po dojściu do władzy narodowych socjalistów, którzy wprowadzili nowy ustrój, oparty na sprawiedliwości społecznej. Naród niemiecki i sprzymierzone z nim narody, wierzą niezachwianie w zwycięstwo swej sprawy, w tryumf prawdy nad krzywdą. Naród ukraiński, jako należący do wspólnoty europejskiej podziela całkowicie tę wiarę.

KUJBYSZEW po polsku 24.XII.godz.17.oo.

W roku bieżącym Europa nie obchodzi świąt Bożego Narodzenia. Zamiast radości wszędzie panuje nędza i głód. Niemcy prowadzą wojnę w celu opanowania całego świata i pogrążyli Europę w morzu krwi. Obywatele krajów okupowanych są systematycznie rabowani i wytępiani. Tam gdzie przeciągną wojska niemieckie pozostawiają one martwą strefę, bo specjalne oddziały niszczą wszystko absolutnie. Poszczególne kraje okupowane przez Niemców, zostały systematycznie obrabowane, a ludność ich zamieniona w niewolników. Do Polski sprowadzili Niemcy 4 miliony Żydów, by dokonać na nich bestjalskich mordów. Równie zaciecie prześladują Niemcy jeńców sowieckich. W roku bieżącym w całej Europie słyszymy nie kolendy, lecz krzyki i jęki torturowanych. Lecz w miarę zwiększających się cierpień krajów okupowanych wzrasta nienawiść, która oczekuje odpowiedniej chwili dla dokonania porachunku za doznane od Niemców krzywdy. Chwila ta zbliża się, a zwiastunami jej są niepowodzenia Niemców w Rosji i Afryce.

Reportaż z uroczystości uruchomienia elektrowni, gdzieś w rejonie Uralu, wybudowanej przed przewidzianym terminem. Zw. Sowiecki przywiązuje dużą wagę do elektryfikacji kraju, jako podstawy ciężkiego przemysłu.

Godz.16.15.- Ludność wyzwalanych przez wojska sowieckie miast rosyjskich entuzjastycznie wita wkraczające wojska radzieckie. Niemcy morzyli głodem tę ludność, a ponadto systematycznie ją wytępiali.

26.XII.godz.17.oo.- Przed 25 laty powstała radziecka republika ukraińska. Ukraina przyjęta została do grona narodów europejskich jako równouprawnione państwo. Jak teraz, tak i wówczas walczyła z najeźdźcą z tym samym wrogiem - imperializmem niemieckim. Prowadziła o swą niepodległość długą walkę partyzancką, gnębiąc Niemców gdzie tylko się dało. A właśnie podczas poprzedniej wojny światowej powstał imperialistyczny plan niemiecki odseparowania Ukrainy i udzielenia jej pozornej niepodległości, upadlającej naród ukraiński zależnością od Niemiec. Ale naród ukraiński wybrał drogę prawdy, dobrobytu i wolności, ogłaszając republikę radziecką, która weszła w skład potężnego Zw. Sowieckiego.

Godz.18.oo.- Sowieckie sfery naukowe poczyniły wielki wysiłek w zakresie postępu badań naukowych. Zagraniczne sfery uniwersyteckie śledziły z dużym zainteresowaniem postępy wiedzy sowieckiej. W szczególności zainteresowania nauką sowiecką znalazły silne echo w Stanach Zj. i W.Brytanii.

Godz.2o.45.- Gdzieś w głębi Rosji w niedużym schludnym pokoju pracuje młody człowiek przy stole pełnym retort i wag chemicznych, próbówek i butelek. Pytacie zapewne dlaczego nie jest on na froncie? Zapewniamy, że walczy wedle własnych możliwości. Jest to Aleksy Robaczenko, pochodzący z ziem ukraińskich zajętych obecnie przez Niemców. Nienawidzi on najeźdźców i pracuje nad ulepszeniem środków chemicznych, które mają przyspieszyć produkcję czołgów radzieckich. Ziściły się marzenia jego młodości, bo zawsze pragnął zostać chemikiem, lecz warunki jego życia nie pozwalały na to. Dopiero ewakuacja podczas wojny dała mu możność przeprowadzenia odpowiednich studiów. Przed wojną Robaczenko

pozostawał we wsi rodzinnej pod Lwowem.Rodzice nie posiadali środków na kształcenie syna,choć ujawniał on dużo zdolności.Dopiero po przybyciu do Zw.Radzieckiego odbył studia i uzyskał upragnioną placówkę.
Godz.17.oo.- List partyzantów ukraińskich do Stalina.Stwierdzają oni jakie osiągnięcia dał ustrój sowiecki na Ukrainie.Rozwój przemysłu, spółdzielnie rolnicze, tysiące szkół,teatrów, szpitali itd. Najazd wroga wstrzymał pokojowy rozwój Ukrainy.Niemcy dopuścili się na Ukrainie niezliczonych bestialstw.Partyzanci przysięgają walczyć do ostatniego, by uwolnić Ukrainę od okupantów niemieckich.
Rozmowa mieszkańca Leningradu z Ukraińcem.Obaj uważali wojnę z Niemcami za sprawę państwową,lecz na skutek cierpień i prześladowań, które doznały ich rodziny,traktują obecnie walkę z Niemcami również jako sprawę osobistą - porachunku i zemsty za doznane krzywdy.

RADZIANSKA UKRAINA po ukraińsku 26.XII.godz.19.o5.
Reportaż z życia kołchozów ukraińskich na Zauralu.Członkowie tych kołchozów prowadzą normalne życie i normalną pracę,brakuje tylko tych, którzy biorą udział w walkach na froncie.Wielu znalazło śmierć z rąk niemieckich i nie mogło dołączyć do rodzin.Inni znów walczą jako partyzanci po lasach ukraińskich i zaporoskich.Niech jednak wiedzą,że choć Niemcy niszczą i kolonizują ich własne kołchozy i wywożą ziemiopłody do Niemiec,rodziny tych kołchoźników znalazły drugą ojczyznę w głębi kraju,gdzie z entuzjazmem pracują na roli dla zwycięstwa nad Niemcami.

MOSKWA po polsku 26.XII.godz.19.15.
Audycja dla młodzieży. Rozmowa z Marią Denczenko,działaczką ukraińską,która wzięła żywy udział w ewakuacji młodzieży ukraińskiej wgłąb kraju.Młodzież szkolna z miast ukraińskich przeniesiona została do różnych ośrodków po obu stronach Uralu.Władze usiłowały przestrzegać zasady pozostawiania dotychczasowych klas szkolnych we wspólnych bursach,dzięki czemu można było uniknąć prawie w zupełności straty czasu w nauczaniu.Dzieci poczyniły dużo postępy w nauce.W godzinach poza szkolnych tworzą one kółka dokształcające ,a w wielu szkołach powstały koła pomocy dla wojska i objęły patronat nad poszczególnymi jednostkami armii czerwonej. Przewidziana jest specjalna opieka dla dzieci opuszczających szkołę do chwili kiedy są one zdolne do rozpoczęcia nowego zawodu.Sporo dzieci przechodzi do specjalnie utworzonych klas gimnazjalnych, z językiem wykładowym ukraińskim, dla odbycia dalszych studiów.

IV.

Z ostatniej chwili.

MOSKWA po angielsku 28.XII.godz.13.oo.
R.Manson,korespondant amerykański w Moskwie:
Nawet nieprzyjacielska prasa,jak Popolo d' Italia wyraża się z uznaniem o wysiłków Aliantów skierowanym do zmobilizowania wszystkich sił ludzkich i wszystkich zasobów materialnych.Ditmar przyznał również,że nie należy lekceważyć sytuacji obecnej.Niemcy nie wiedzą gdzie padnie następne uderzenie.Ditmar cytuje Klausewicza,który twierdził,że decydującą ostatnią bitwę wygrywa ten, którego morale jest wyższe. Należy więc zastanowić się czy morale narodu niemieckiego podniosło się w 1942r.Głosy prasy neutralnej mówią o powszechnym upadku ducha w Niemczech.Svenska Dagbladet przytacza opis naocznego świadka przybyłego niedawno z Niemiec.Twierdzi on,że panuje tam powszechne przygnębienie.Również prasa szwajcarska podkreśla,że optymizmu w Niemczech niema.Radio berlińskie nadało w wieczór wigilijny audycję o atmosferze radości i zadowolenia w jakiej obchodzone są tegoroczne święta w Niemczech.Radio nie omieszkało przytoczyć przyczyny tej radości i zadowolenia.Oczywiście nie było mowy o żadnych wspaniałych wyczynach zwycięskiej armii niemieckiej,ani też o świetnych widokach na najbliższą przyszłość.Przyczyną radości i zadowolenia było podwyższenie na święta racji kawy do 5 uncji. Goebbels w Das Reich napisał artykuł będący jednym wielkim hymnem na cześć śmierci.Niema rodziny niemieckiej - twierdzi Goebbles - któraby nie poniosła straty na froncie.Ludzie z przenajróżniejszych warstw umierają razem jak przyjaciele i są chowani we wspólnym grobie.Wciąż jeszcze tkwimy w ponurej nocy - zakończył Goebbels swój artykuł.Nastrojom panującym w Niemczech

należy przeciwstawić nastroje panujące w obozie Aliantów.Ostatnia ofensywa rosyjska ujawniła wspaniały nastrój i zapał do walki armij rosyjskich.Kobiety i mężczyźni oddają tu wszystko dla osiągnięcia zwycięstwa.Na ostatniej konferencji prasowej Roosevelt ostrzegł,by nie traktować obecnej sytuacji zbyt różowo. Uprzedzał on,iż Oś jest jeszcze silna i że ciężkie walki są wciąż przed nami.Również Król angielski w swym przemówieniu podkreślił ,że droga do zwycięstwa najeżona jest trudnościami i że zbytni optymizm jest rzeczą szkodliwą. Z tych przemówień wysnuć można jeden niezbity wniosek:nastroje wśród społeczeństw państw alianckich są wspaniałe;są one tak wspaniałe,iż przywódcy ich zmuszeni są nawet czasem hamować je. Niewątpliwie zarówno nastroje przygnębienia w społeczeństwie niemieckim,jak i nastroje optymizmu u Aliantów, są całkowicie uzasadnione.Niemcy wiedzą,iż zarówno politycznie jak i wojskowo otoczeni są ze wszystkich stron.Otwarcie II frontu na kontynencie europejskim,będzie wbiciem ostatniego gwoździa do trumny niemieckiej.Klika hitlerowska musi zginąć, a im prędzej to nastąpi tym lepiej.

RABAT po francusku 28.XII.godz.13.3o.

Gen.Tojo uprzedził społeczeństwo japońskie,że Japonię czekają ciężkie chwile w najbliższej przyszłości,Należy jednak zachować wiarę w ostateczne zwycięstwo.Z ostatnich wydarzeń jasnym jest nawet dla laika,że inicjatywa na Dalekim Wschodzie przeszła w ręce Aliantów.Droga burmańska może być wkrótce znów otwarta,a to wpłynie na tempo pomocy dla Chin.

Prasa szwajcarska donosi,że w północnych Włoszech panuje panika wśród ludności cywilnej.Nastroje te spowodowane zostały atakami lotniczymi Aliantów.

Z Genewy donoszą,że działalność partyzantów albańskich wpływa demoralizująco na garnizony włoskie.

Patrioci austryjaccy wydali odezwę głoszącą iż nastąpił moment by skończyć z dotychczasowym biernym oporem i przejść do czynnej walki z zaborcą.

Dziennik turecki Yatchin pisze: zwycięstwo Niemiec sprowadziłoby niewolę na Turcję jak i na inne narody świata.To też musimy sobie życzyć wygranej Aliantów.